

De Økonomiske Råd

Formandskabet

PRESSEMEDDELELSE FRA FORMANDSKABET FOR DE ØKONOMISKE RÅD **KLAUSULERET TIL DEN 28. MAJ 2024 KLOKKEN 12.00**

Pressemeddelelsen er baseret på forårets *vismandsrapport*, dvs. De Økonomiske Råds formandskabs diskussionsoplæg til mødet i Det Økonomiske Råd den 28. maj 2024.

Gunstige konjunkturudsigter taler for finanspolitisk opstramning

I de førstkomende år ventes fremgang i dansk økonomi med fortsat høj beskæftigelse. Finanspolitikken er lempelig med høj vækst i det offentlige forbrug og stimulerer dermed beskæftigelsen. Gunstige konjunkturudsigter og en i udgangspunktet lempelig finanspolitik tilsiger, at en strammere finanspolitik vil være passende.

Grundet den forestående hovedrevision af nationalregnskabet, som finder sted hen over sommeren, er konjunkturvurderingen mere usikker end sædvanligt. Men på det foreliggende grundlag vurderes konjunkturudsigterne at være lidt gunstigere end vurderet i efterårsprognosen fra 2023, som også gav anledning til en anbefaling om finanspolitisk opstramning.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Beskæftigelsen har fortsat stigningen de seneste år, og vi vurderer, at dansk økonomi har udsigt til fremgang de førstkomende år med betydeligt pres på arbejdsmarkedet. Prognosen taler dermed for en opstramning af finanspolitikken.”

Den gunstige beskæftigelsesudvikling har også ledt til en opjustering af den strukturelle beskæftigelse med 30.000 personer, og dette øger isoleret set råderummet med 9 mia. kr. Trods betydelige nye politiske initiativer som fx skatteaftalen fra december 2023 er det beregnede finanspolitiske råderum derfor kun skrumpet med 8 mia. kr. siden den seneste opgørelse i *Dansk Økonomi, efterår 2023*.

Størrelsen på råderummet er imidlertid usikker, hvilket ikke mindst skyldes, at det ikke er klart, hvor stor stigningen i den strukturelle beskæftigelse har været i de senere år. Hvis det fx viser sig, at en stor del af stigningen i den faktiske beskæftigelse skyldes udenlandsk arbejdskraft, der forlader Danmark, når konjunkturerne vender, kan den strukturelle beskæftigelse være overvurderet.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Råderummet frem mod 2030 er en beregnet og usikker størrelse. Denne usikkerhed er værd at lægge sig på sinde, hvis man politisk overvejer at omsætte det anslåede råderum til konkrete politiske initiativer allerede nu.”

Historisk stort betalingsbalanceoverskud skyldes særligt private virksomheders opsparing

Siden 1990 har Danmark haft store, vedvarende overskud på betalingsbalancen, hvilket umiddelbart skyldes et markant opsparringsoverskud. Rapporten viser, at overskuddet i høj grad afspejler erhvervslivets opsparing. Det understreger, at det ikke er tilstrækkeligt at tage husholdningernes opsparing i betragtning, når Danmarks betalingsbalanceoverskud undersøges.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“De vedvarende betalingsbalanceoverskud skyldes særligt erhvervslivets opsparing, der bl.a. understøttes af indtægter fra eksport, som ikke krydser den danske grænse. Erhvervslivets rammevilkår og globaliseringen ser ud til at blive centrale facetter af en forklaring på de historisk store overskud i udenrigshandlen.”

Udvidelse af nuværende stormflodsordning mindsker tilskyndelse til klimatilpasning

Stormflodsordningen har karakter af en forsikringsordning, der dækker en række omkostninger ved stormflod. Imidlertid betaler alle boligejere i dag samme præmie til stormflodsordningen. Det gør, at præmien i højrisikoområder ikke svarer til den reelle skadesrisiko, hvilket i praksis giver en tilskyndelse til at bygge i højrisikoområder. Der har fra forskellige sider været udtrykt ønske om at udvide stormflodsordningen. En udvidelse af den nuværende stormflodsordning indebærer et øget incitament til at bygge i højrisikoområder. Derfor bør en eventuel udvidelse af stormflodsordningen kombineres med, at præmierne gøres risikobaserede.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Det kan være en god ide at udvide stormflodsordningen, så flere dækkes, hvis præmien samtidig bliver risikobaseret. Ellers vil en udvidelse af ordningen modvirke klimatilpasning og øge omkostningerne ved klimaforandringer i fremtiden.”

Kystbeskyttelsesprojekter bør som udgangspunkt betales af dem, som har gavn af projektet. Sådan er det ikke i dag, hvor finansiering forhandles fra sag til sag. Det vil kunne bidrage til, at kommuner og ejendomssejere foretager en bedre afvejning af gevinster og omkostninger, når de tager beslutning om fremtidige kystbeskyttelsesprojekter. Derfor bør der indføres faste regler for finansiering af kystsikring, der sikrer, at de ejendomssejere, der får nedsat deres skadesrisiko, som udgangspunkt betaler for projektet. Formandskabet anbefaler, at der nedsættes et ekspertudvalg til at udarbejde konkrete forslag til udformning af de nye regler.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Effektiv beskyttelse mod den stigende risiko for stormflod kræver reformer af stormflodsordningen og faste regler for finansiering af kystbeskyttelse, hvilket ikke i udgangspunktet kræver øgede statsbevillinger.”

Arv og arbejdsudbud

I kapitlet om arv og arbejdsudbud undersøges påvirkningen af arv på beskæftigelsesfrekvensen og arbejdstiden hos børn af afdøde. Analysen viser, at der er en negativ effekt på arvingers arbejdsudbud af at modtage arv. Modtager en arving en gennemsnitsarv på knap 600.000 kr., reduceres arvingernes beskæftigelsesfrekvens og arbejdstid med ½ pct. i gennemsnit. Det anbefales, at disse arbejdsudbudseffekter fremover bliver en del af det lovforberedende arbejde, hvis det politisk overvejes at justere i boafgiften.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“For mere end 100 år siden udtalte industrifyrsten Andrew Carnegie, at det ville mindske den efterfølgende generations lyst til at arbejde, hvis den modtog en høj arv. Vi har undersøgt, om dette er tilfældet i nutidens Danmark, og finder belæg for sådanne “Carnegie-effekter”.”

Vismandsrapporten, *Dansk Økonomi, forår 2024*, er udarbejdet forud for mødet i Det Økonomiske Råd, den 28. maj. Vurderinger og anbefalinger i rapporten og i denne pressemeddelelse er alene formandskabets.

De Økonomiske Råds formandskab består af: Carl-Johan Dalgaard, Mette Ejrnæs, Lars Gårn Hansen samt Jakob Roland Munch.

Rapporten og denne pressemeddelelse er klausuleret til tirsdag den 28. maj kl. 12.00. Der indkaldes til pressemøde om rapporten:

**Pressemøde i Den Sorte Diamant, Søren Kierkegaards Pl. 1, 1221 København K
Tirsdag den 28. maj kl. 12.30**

Yderligere oplysninger: Niels Lynggård Hansen, Direktør for De Økonomiske Råds sekretariat
Telefon: 21191449, Mail: nlh@dors.dk
Hjemmeside: www.dors.dk Twitter: [@DORSekretariat](https://twitter.com/DORSekretariat)